

тий, които още се намирали въ негова власт, съ останалитѣ си войски, на брой около 24.000 души, сѣдналъ на корабитѣ, които ималъ на расположението си (Картагенъ даже не му испратилъ флота!), на

туй мѣсто на югъ отъ Кротонъ, гдѣ то стоялъ на лагеръ и което отъ тогава се наричало *лагеръ на Аннибала* (*castra Annibalis*), а днесъ се казва li Castelli — и заминалъ за Африка.

§ 51.

17-ия и последния отъ войната походъ въ 202 година въ Африка.

Сражението при Зама; — сключване на миръ.

Въ Римъ за тѣзи година били избрани: за консули — М. Сервилий Хеминъ и Т. Клавдий Неронъ. Отъ тѣхъ Сервилий съ два легиона билъ назначенъ въ Етрурия, а Клавдий Неронъ получилъ флота отъ 50 военни кораба; претора Сексий съ 2 легиона — въ Цизалпинска Галлия, претора Ливий съ 2 легиона — въ Бруттий, претора Тремелий съ 2 легиона — въ Сицилия. 2 легиона имало въ Испания, 1 въ Сардиния, 2 градски въ Римъ и 3 легиона съ Сципиона въ Африка. Слѣдователно всичко на служба имало 16 легиона.

По горѣ казахме, че въ прѣдидущата година картагенцитѣ, за да спечелятъ време, искали и получили отъ Сципиона съгласие да сключатъ примирие и да испратятъ въ Римъ пратенници да водятъ прѣговори за миръ. Тѣзи пратенници, като дошли въ Римъ, молили римския сенатъ, мира да бжде сключенъ не на условията, указани отъ Сципиона, но на тѣзи, върху които билъ сключенъ мира, който прѣкратилъ 1-та пуническа война. Условията на Сципиона се заключавали въ туй, че картагенцитѣ трѣбвало 1-во да възвърнатъ всички римски плѣнници и бѣглици, 2-ро да се откажатъ отъ Испания, 3-то да отгѣлятъ армиитѣ си отъ южна Италия (Аннибала) и отъ Цизалпинска Галлия (бившата на Махона), 4-то да отстѣ-

пятъ всичкитѣ острови между Италия и Африка, 5-то да даджтъ всичкитѣ си морски кораби, съ исключение на 20 и 6-то да даджтъ 500.000 мѣрки пшеница и 300.000 мѣрки ечмикъ. Слѣдъ нѣколко прѣговори и прения съ картагенскитѣ пратенници, римския сенатъ ги испратилъ въ Африка при Сципиона, да разрѣши самъ той просбата имъ.

Между туй претора Лентулъ испратилъ на Сципиона отъ Сардиния по море 100 кораба съ храни, а Октавий отъ Сицилия — 200 кораба тѣй сщо съ храни, подъ прикритието на 30 военни кораба. Първия транспортъ пристигналъ благополучно, но втория, застигнатъ отъ буря при брѣговете на Африка, билъ исхвърленъ, военнитѣ кораби — на Аполлоновия носъ (днесъ Разъ-Зибетъ), а товарнитѣ — частъ на острова Егимуръ, при входа на картагенския заливъ, а частъ на югъ отъ него, около мѣстността, която носила название *Aquae calidae* (топли води, днесъ Хамаметъ). Користолубието и коварството на картагенцитѣ не устояли противъ удобния случай да се сдобиятъ съ плячка отъ римлянитѣ, въпрѣки примирieto: картагенския сенатъ ималъ недобросъвестността да заповѣда на Аздрубала, съ 50 военни кораба, да залови римския транспортъ на Октавия. Сципионъ, справедливо разсърденъ отъ такова низко коварство,